

faktisk ville udnytte tilbuddet, dels at der var nogle problemer vedr. den fremtidige organisation af laboratorieundersøgelseskapa-
citeten.

Laboratorieundersøgelserne foretages på 3 genetiske centre, der alle er statslige (rigshospitalet og institut for human genetik ved Århus universitet under undervisningsministeriet samt John F. Kennedy-instituttet under socialministeriet).

I august 1978 tiltrådte finansudvalget (Akt 645 og 648) at der skete en udbygning på de 3 nævnte genetiske centre af kapaciteten til at foretage fostervandsundersøgelser, jfr. nedenfor.

På baggrund af, at der er tale om en undersøgelse, der nu kan udføres rutinemæssigt må den betragtes som en sygehusopgave, og der blev derfor indført en ordning, hvorefter sygehuskommunerne betaler for udførelsen af laboratorieundersøgelserne på de genetiske centre. Taksten er i 1980 1.530 kr. pr. undersøgelse.

De 3 genetiske centre skulle fra ordningens start kunne udføre ca. 3.000 undersøgelser pr. år, fordelt med 1.500 på rigshospitalet og 750 på hver af de andre, idet behovet for undersøgelser efter den ovenfor omtalte afgrænsning af risikogrupperne var anslået til at være ca. 3.000 pr. år ved ordningens start, men med en forventet stigning op til ca. 4.000 pr. år inden for en kortere årrække i takt med, at kendskabet til tilbudsordningen stiger.

I denne forbindelse kan det oplyses, at der i 1979 blev udført i alt 2.900 undersøgelser, hvilket svarer til en »udnyttelsesprocent« på ca. 55 for samtlige grupper under ét, idet der dog er ikke ubetydelige forskelle i udnyttelsesgraden i forskellige dele af landet.

Som nævnt udløber forsøgsperioden den 31. december 1980. På baggrund af en indstilling fra sundhedsstyrelsen om fortsættelse af ordningen på de eksisterende indikationer under henvisning til, at ordningen må anses for overordentlig væsentlig på det sygdomsforebyggende område har indenrigsministeriet med undervisningsministeriet og socialministeriet i løbet af sommeren 1980 drøftet spørgsmålet om en forlængelse af ordningen samt mulighederne for en udvidelse af undersøgelseskapa-
citeten i overensstemmelse med den ovenfor omtalte antagelse om en forventet fortsat stigning i udnyttelsen af tilbuddet.

Det er på grundlag af disse embedsmandsdrøftelser tanken at søge ordningen forlænget efter 1. januar 1981 og med en udbygning af kapaciteten til i alt 3.500 undersøgelser på de 3 centre. Sagen skal forelægges for de bevilgende myndigheder af henholdsvis undervisningsministeriet og socialministeriet.

Til besvarelse af spørgsmålet om en vurdering af resultaterne fra forsøgsperioden kan det oplyses, at der i forsøgsperioden er sket en stigning i udnyttelsen af tilbuddet. I 1978 blev tilbuddet udnyttet af ca. 44 pct., og i 1979 af ca. 55 pct., stigningen er størst inden for de højeste aldersgrupper (40 år og derover), hvor den procentvise risiko for, at fostret lider af de omtalte sygdomme er størst. I ca. 4 pct. af de tilfælde, hvor der blev foretaget fostervandsundersøgelse, blev der gjort abnorme fund og i ca. halvdelen af de tilfælde, hvor der blev gjort abnorme fund, er der derefter foretaget abort. Det kan endvidere anføres, at der har været tale om en svag stigning i antallet af tilfælde, hvor der er gjort abnorme fund, samt at der er tale om en relativt højere abortfrekvens i de tilfælde, hvor der er tale om de sværeste uhelbredelige defekter, som f.eks. mongolisme.

På baggrund af disse oplysninger er det indenrigsministeriets opfattelse, at tilbudsordningen i forsøgsperioden har opfyldt det stillede formål – at give gravide kvinder i de særlige risikogrupper mulighed for at undgå fødsel af et barn med de omtalte svære sygdomme eller defekter, hvorfor indenrigsministeriet som nævnt finder, at ordningen bør fortsætte.

For så vidt angår spørgsmålet om at indføre tilbuddet som en generel foranstaltning – dvs. som omfattende alle gravide kvinder, er det indenrigsministeriets opfattelse, at dette næppe er realistisk inden for den nærmeste fremtid bl.a. på grund af de store omkostninger, der ville være forbundet med at skulle udføre indtil ca. 60.000 undersøgelser pr. år sammenholdt med den procentvise forekomst af disse sygdomme m.v. hos samtlige gravide under ét.

I den forbindelse kan det oplyses, at det i den omtalte betænkning er anført, at der for samtlige aldersklasser under ét er 1,2 promilles sandsynlighed for, at fostret lider af mongolisme, som udgør langt den største gruppe af de forskellige kromosomsygdomme, men at der er tale om en variation på fra ca. 0,6 promille hos gravide under 20 år stigende op til 2–5 pct. hos gravide over 40 år. Betænkningen konkluderede på baggrund heraf, at man, for så vidt